

ИЗБОРИ ПРЕЗИДЕНТ И ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ И ЗА НАРОДНО СЪБРАНИЕ 2021 Г на 14 НОЕМВРИ 2021 г. –Решение на НС от 02.09.2021 г и Указ №245/16.09.2021 г. на Президента на РБ

Членовете на СИК при изпълнение на своите функции са длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс. Те носят отличителен знак, утвърден с Решение на ЦИК не могат да носят отличителни знаци на партия, коалиция или инициативен комитет, както и да провеждат предизборна агитация, а също и да участват в такава в предизборния и изборния ден.

Членовете на СИК се освобождават от служебните или трудовите им задължения за деня преди изборите, за изборния ден и за следващия ден. За това време те ползват по свой избор неплатен служебен отпуск, който се зачита за трудов или служебен стаж по специалността, или по тяхно искане – полагащия им се платен годишен отпуск. Изплащането на възнаграждения на членовете на СИК, регистрирани като безработни и/или с право на социално подпомагане, не ги лишава от получаване на обезщетение или помощи, както и не се изисква изменение на декларираните вече от тях обстоятелства

Заседанията на секционните избирателните комисии са законни, ако на тях присъстват повече от половината от състава им и решенията се вземат с мнозинство две трети от присъстващите членове на СИК. За заседанията се съставя протокол, който се подписва от председателя и секретаря.

Получаване на изборните книжа и материали става на 13.11.2021 г /събота/, когато председателят или секретарят на СИК получават от определен с решение на РИК член и длъжностно лице от общинската администрация по график, обявен на страницата на РИК и общините, списъци, до 13 часа печати протоколи и книжа, а останалите изборни книжа и материали и техника се внасят в изборното помещение в присъствието на повече от половината членове на СИК след 13 часа.

За целта се съставят :

- протокол за предаване и приемане на избирателния списък на СИК (Приложение № 87-ПВР/НС);

- протокол за предаване и приемане на изборните книжа и материали на СИК (Приложение № 91-ПВР/НС).

В предизборния ден представител на „Сиела Норма“ АД предава на СИК:

1. Машина за гласуване с изписан идентификационен номер с поставени пломби на съответните отделения, с параван (странични капаци) към нея, два броя флаш памети, поставени в обособено запечатано отделение на машината и шест броя хартиени ролки.

2. Батерия за резервно хранване на машината.

3. Две кутии за разписки от машинното гласуване.

4. Пет броя смарт карти (2 броя за членовете на СИК и 3 броя за избирателите).

5. Запечатан плик с ПИН-код.

6. Един брой електрически удължител.

На куфара, в който се намира машината за гласуване, има етикет с номера и адреса на секцията. Ако номерът на доставената машина за гласуване не съответства на номера на секцията, не се подписва приемо-предавателен протокол, за което незабавно се уведомява РИК, която уведомява ЦИК. **Смарт картите и ПИН-кодът работят само с машината, за която са предназначени.**

На СИК се предоставя телефонният номер на представителя (техника) на „Сиела Норма“

В събота се пристъпва към **подготовка на изборното помещение.**

Кабината за гласуване е без завеса и се поставя с отвора към стената, като избирателят по време на гласуване се намира с гръб към нея.

Всяка машина за гласуване се поставя извън кабината за гласуване върху подходяща маса, която да осигурява нормална видимост (на нивото на погледа) на избирателя към екрана така, че да се осигури тайната на гласуването и гласуването на избиратели с увредено зрение или със затруднения в придвижването. В случай, че машината е поставена на ниска маса пред нея се поставя стол за избирателя.

Пликът с печата на СИК не се отваря преди откриване на изборния ден и не се изважда от изборното помещение.

Забранява се предварителното раздаване на изборни книжа и материали и на бюлетини за гласуване. Забранява се изнасянето бюлетини за гласуване, на избирателни кутии, кутии за отрязъци с номерата на бюлетините, избирателни списъци, бюлетини и други книжа и материали извън изборното помещение след приемането им от СИК в предизборния ден, по време на гласуването и преброяването на гласовете.

Бюлетините не се разпечатват предварително преди началото на изборния ден. Образците от бюлетините се поставят на таблото в началото на изборния ден.

След проверката и подреждането на изборното помещение присъстващите членове на СИК го запечатват с хартиена лента (подпечатана с печата на общината), на която се подписват. Не се напуска мястото преди приемане на служители на Министерството на вътрешните работи, които охраняват секцията отвън.

Изборният ден се открива в: - 7,00 часа на 14.11.2021 г.; но не по-късно от 8,00 часа (ако в 7,00 часа не са се явили повече от половината членове на СИК).

СИК се събира пред секцията поне 10 – 15 минути преди 7,00 часа. При липса на член на комисията – по телефона се установява дали ще се яви или не и се уведомява РИК, ако няма да се яви. . Председателят на СИК трябва да разполага с телефонните номера на членовете на СИК и РИК (снабдява се от общинската администрация предварително). След отваряне и проверка на изборното помещение **членовете на СИК разпределят помежду си функциите, които ще изпълняват в изборния ден, с решение, за което съставяте протокол.**

Председателят на СИК или определен с решение на комисията член разпечатва плика с печата на комисията. Печатът се маркира по уникален начин (**като се наранява част от него на произволно място**). За маркирането се съставя протокол – Приложение № 96-ПВР/НС, който съдържа най-малко три отпечатъка от маркирания печат и се подписва от присъстващите членове на СИК.

Член на ръководството на СИК **уведомява РИК за откриването на изборния ден като ползва публикуваното на страницата на РИК приложение или предоставените телефони.**

ВСЕКИ ИЗБИРАТЕЛ, ВКЛЮЧЕН В ИЗБИРАТЕЛНИЯ СПИСЪК И ПРИТЕЖАВАЩ ДОКУМЕНТ ЗА САМОЛИЧНОСТ, СЛЕДВА ДА БЪДЕ ДОПУСНАТ ДО ГЛАСУВАНЕ. Избирателите удостоверяват самоличността си пред секционните избирателни комисии в страната и извън страната с лична карта или паспорт, като не се изисква удостоверение за издаване на лични документи. В случай че срокът на валидност на личната карта е изтекъл в периода от 13 март 2020 г. включително до датата на изборите, избирателят се допуска до гласуване, като не се изисква да представи удостоверение за издаване на лични документи по чл. 263 ИК от районното управление на МВР. Ако личната карта е повредена или избирателят заяви, че е изгубена, унищожена, открадната или в процес на издаване, той трябва да представи на СИК оригинално удостоверение за издаване на лични документи по чл. 263, ал. 1 ИК със снимка, издадено от съответното районно управление на МВР. Ако не фигурира в списъка се

проверява първо дали името на избирателя е в списъка на заличените лица. /Проверете причината за вписването на избирателя в този списък и му я съобщете./

Избирателят предоставя на член на СИК документа си за самоличност.

Членът на СИК проверява: данните от личната карта или личния зелен паспорт (само за родените до 31.12.1931 г. включително); а на явилите се в секцията в населеното място, където се обучават ученици и студенти (редовно обучение), когато то е различно от постоянния им адрес, се проверява личната карта и дали ученическата книжка/студентската книжка е заверена за съответната учебна година/семестър.

Лицата, заявили, че ще гласуват извън страната и заличени от избирателните списъци на това основание, които в изборния ден са се явили в избирателната секция по постоянния адрес, се вписват в избирателния списък след представяне на документ за самоличност и декларация, че не са гласували и няма да гласуват на друго място, без да е необходимо да представят удостоверение издадено от общинската администрация по постоянния адрес на лицето. Във всички останали случаи лицата, включени в Списъка на заличените лица, могат да бъдат дописвани в избирателния списък/списъка за гласуване и допускани до гласуване само ако Ви представят удостоверение по чл. 40 от ИК, издадено от съответната община/район/кметство, и попълнят и подпишат декларация, че не са гласували и няма да гласуват на друго място.

В допълнителната страница на избирателния списък (под чертата) се дописват:

- лицата, които имат право да гласуват, но са пропуснати и не фигурират в Списъка на заличените лица, след като представят документ за самоличност и декларация по образец, че не са гласували и няма да гласуват на друго място;
- лицата, които са включени в Списъка на заличените лица и са представили удостоверение по чл. 40 ИК
- лицата, снабдени с удостоверение за гласуване на друго място – членове на ЦИК, РИК, наблюдатели и кандидати);
- членовете на СИК и охраната на съответната секция, които обслужват секция, различна от тази по постоянния им адрес, след като представят декларация Приложение № 32-ПВР/НС, че не са гласували и няма да гласуват на друго място;
- избиратели с увредено зрение или затруднения в придвижването, които гласуват в избрана от тях секция или в секция по чл. 10, ал. 1 от ИК, след представяне на декларация по образец, че не са гласували и няма да гласуват на друго място;
- избиратели, заличени, тъй като са вписани в избирателни списъци в лечебни заведения, домове за стари хора и други специализирани институции, които в изборния ден се намират извън тях, се дописват по постоянния им адрес, като представят удостоверение от ръководителя на лечебното заведение/дома, и декларация по образец. (Тези лица не фигурират в Списъка на заличените лица, но имената им и другите данни са зачертани с хоризонтална черта);
- избиратели, вписани в избирателни списъци в местата за изтърпяване на наказание лишаване от свобода и за задържане, които в изборния ден се намират извън тях, се дописват по постоянния им адрес, като представят удостоверение за дописване в избирателния списък по постоянен адрес от ръководителя на мястото, и декларация по образец. (Тези лица не фигурират в Списъка на заличените лица, но имената им и другите данни са зачертани с хоризонтална черта);

- избиратели, вписани в избирателни списъци на плавателни съдове под българско знаме, които в изборния ден се намират извън тях, се дописват по постоянния им адрес, като представят удостоверение за дописване в избирателния списък по постоянен адрес и декларация по образец (Тези лица не фигурират в Списъка на заличените лица, но имената им и другите данни са зачертани с хоризонтална черта);

- ученици или студенти редовно обучение (включително курсанти, дипломанти и докторанти, редовно обучение) се дописват в секция по техен избор в населеното място, където се обучават, когато то е различно от населеното място по постоянния им адрес, след представяне на документ за самоличност, надлежно заверена от учебното заведение със седалище в населеното място за съответната учебна година ученическа книжка или за съответния семестър студентска книжка; декларация по образец, че не са гласували и няма да гласуват на друго място.

След като ученикът или студентът гласува, в ученическата/студентската книжка се вписват датата на изборите и текст „гласувал“ така, че да не засяга текста на документа. Книжката или уверението се подписват от председателя или секретаря и един член на СИК от различни партии и коалиции и се подпечатват с печата на СИК, след което се връщат на ученика/студента;

- лицата, срещу името на които в Списъка на заличените лица е отбелязано „МВНР“, след представяне на документ за самоличност, декларация, че не са гласували и няма да гласуват на друго място, за тези лица не се изисква удостоверение;

- постъпилите в лечебни заведения, домове за стари хора и други специализирани институции за предоставяне на социални услуги лица, след съставяне на избирателния списък от ръководителите им се дописват след представяне на декларация по образец), че не са гласували и няма да гласуват на друго място. По този ред се дописват и задържаните след съставяне на избирателния списък в местата за изтърпяване на наказание лишаване от свобода и за задържане;

- лицата от персонала на лечебните заведения, домовете за стари хора и другите социални институции и в местата за изтърпяване на наказание лишаване от свобода и за задържане, служебно заети в изборния ден по месторабота, въз основа на график за работа с продължителност на работния ден не по-малко от 12 часа, се дописват след представяне на декларация.

Представените при гласуването удостоверения – Приложение № 24-ПВР/НС, Приложение № 33-ПВР/НС и Приложение № 35-ПВР/НС, и декларацията – Приложение № 32-ПВР/НС, се прилагат в оригинал към избирателния списък.

В края на изборния ден, след приключване на гласуването, председателят и секретарят на СИК се подписват под последното име на вписания в допълнителната страница избирател и прилагат към избирателния списък/списъка за гласуване всички описани в него декларации и удостоверения.

ДОКУМЕНТЪТ ЗА САМОЛИЧНОСТ НА ИЗБИРАТЕЛЯ СЕ ВРЪЩА САМО СЛЕД КАТО ПУСНЕ БЮЛЕТИНАТА, респективно разписката, В ИЗБИРАТЕЛНАТА КУТИЯ И ПОЛОЖИ ПОДПИС В ИЗБИРАТЕЛНИЯ СПИСЪК!

Избирател с увредено зрение или затруднение в придвижването, което не му позволява да извърши необходимите действия при гласуване, може да поиска и да посочи придружител, който да го подпомогне при гласуването. Допускането на избирател да гласува с придружител е по преценка на председателя на СИК. При оспорване СИК с решение се произнася относно

гласуването с придружител. ИЗБИРАТЕЛЯТ НЕ Е ДЛЪЖЕН ДА ПРЕДСТАВИ ДОКУМЕНТ ОТ ТЕЛК/НЕЛК. Когато увреждането не позволява на избирателя да се подпише, в полето за подпис член на комисията отбелязва „гласувал“ и се подписва. Това обстоятелство се отбелязва в графата „Забележки“ и в протокола на секционната избирателна комисия.

Не могат да бъдат придружители следните категории лица: член на СИК; представител на партия, коалиция, инициативен комитет; членовете на инициативните комитети; застъпник; наблюдател; лице, което вече е било придружител на двама други избиратели.

Отказът на СИК да допише избирател в списъка в изборния ден е в писмена форма и с кратки мотиви, и се връчва на избирателя. Избирателят може да оспори отказа пред РИК, която се произнася незабавно, но не по-късно от един час от получаване на жалбата и преди края на изборния ден.

Гласуване чрез специализирано устройство за машинно гласуване

След вписване на данните на избирателя в избирателния списък член на СИК подава на избирателя смарт карта с надпис „Избирател“ със златистия чип нагоре, като с тази карта не трябва да е гласувал предишният избирател.

Избирателят поставя картата за гласуване в машината с чипа напред. От първоначалния екран чрез натискане избира дали ще гласува в двата вида избори или само в единия от двата. Маркира своя вот на електронните бюлетини чрез натискане на екрана. В случай че е гласувал и в двата вида избори, след потвърждаване на направения избор от машината се отпечатват две контролни разписки – къса (за президент и вицепрезидент на републиката) и дълга (за народни представители). В случай че е гласувал само в един вид избор, от машината се отпечатва само една контролна разписка.

Да се обръща внимание на избирателите, че контролните разписки се откъсват след цялостното им отпечатване и след издаването на звуков сигнал от машината.

Когато избирателят изпитва затруднение с гласуването и не предприема действия по гласуване пред машината, член на СИК му оказва съдействие от не по-малко от 2 метра разстояние, без да има видимост върху екрана и без да влияе върху вота на избирателя и при запазване тайната на вота.

Избирателят проверява в разписките данните за своя избор, съгва ги с текста навътре и ги пуска в кутията за разписките от машинното гласуване. Връща смарт картата с надпис „Избирател“, подписва се в избирателния списък в съответните графи според вида избор, за който е гласувал и получава документа си за самоличност.

Избирател, който е гласувал само в един вид избор и се е подписал в избирателния списък, няма право отново да гласува в другия вид избор.

В избирателни секции с две машини за гласуване, гласуването се извършва и на двете машини, като едновременно може да гласуват двама избиратели – по един на всяка машина. При преустановяване на гласуването по чл. 269 ИК на едната машина, гласуването продължава с втората машина и само ако и при нея се преустанови гласуването по чл. 269 ИК, гласуването продължава с хартиени бюлетини.

В избирателни секции с една машина за гласуване, при преустановяване на гласуването по чл. 269 ИК на машината, гласуването продължава с хартиени бюлетини. **Към гласуване само с хартиени бюлетини се преминава единствено при възникване на непреодолими външни обстоятелства по чл. 269 ИК. При наличие на предпоставки за преустановяване на машинното гласуване по чл. 269 ИК и наличие на попълнен протокол за наличие на предпоставки по чл. 269 ИК (Приложение 5 към методическите указания) от СИК районната избирателна комисия взема решение за преминаване към**

гласуване с хартиени бюлетини, след което изпраща решението си на Централната изборителна комисия.

Не се допуска отстраняване на повреди и замяна на части на преустановили работа машини за гласуване

Гласуване с хартиени бюлетини

След като получи бюлетината с поставен печат на гърба ѝ изборителят влиза в кабината за гласуване и може да гласува като постави знак „X“ или „V“ с химикал, пишешц със син цвят, в квадратчето с номера на избраната от него кандидатска листа на партия или коалиция, или в квадратчето „Не подкрепям никого“, който изразява по еднозначен начин неговия вот; Изборителят, гласувал за листа на партия или коалиция, може да отрази предпочитание (преференция) за избран от него кандидат от листата, като постави знак „X“ или „V“ в кръгчето в десния край на бюлетината с поредния №, започващ от 101 до 116 в листата на избрания от него кандидат; сгъва бюлетината по начин, който не позволява да се разкрие вотът му и излиза от кабината. Подава сгънатата бюлетина на член на комисията, който сверява дали номерът върху бюлетината съответства на номера в кочана, поставя втори печат на гърба на бюлетината, откъсва отрязъка с номера на бюлетината и го пуска в непрозрачната кутия. Забранено е да се разгъва сгънатата бюлетина при откъсване на отрязъка. След това член на СИК подава бюлетината на изборителя. Изборителят пуска бюлетината в изборителната кутия, подписва се в изборителния списък и получава документа си за самоличност.

Не допускайте изборителят да пусне бюлетината в изборителната кутия, без да сте положили върху нея втори печат и откъснали отрязъка с № на бюлетината!

Сгрешена бюлетина- без да я разгъвате, надпишете върху гърба ѝ „сгрешена“ и поставете печата на комисията. Бюлетината се подписва от председателя, секретаря и член на комисията, след което се отделя настрана. Подайте на изборителя втора бюлетина, като я подпечатате по вече указания ред. Изборителят може да сгреша само един път.

Бюлетина с показан вот – Такава бюлетина се изземва от СИК. На изборителя не са дава друга бюлетина и **не се допуска да гласува и да се подписва в списъка**. В графата „Забележки“ срещу името му се отразява „Бюлетина по чл. 228 от ИК“. Изборителят не се допуска повторно да гласува. Върху бюлетината СИК изписва „Недействителна по чл. 228“.

Трите бюлетини – показан вот, заснет вот и бюлетина с несъответстващ номер на номер в кочана, не се пускат в изборителната кутия. На изборителя не се дава втора бюлетина и не се допуска да гласува. В изборителната кутия не се пуска и сгрешената бюлетина. **Тези четири вида бюлетини** се отстраняват от масата за гласуване преди отваряне на изборителната кутия, не се смесват с бюлетините, намерени в изборителната кутия, и не се отчитат при броене на гласовете! Изборителят не се подписва в изборителния списък.

Изборният ден приключва в 20,00 часа.

Когато в 20,00 часа пред изборното помещение има негласували изборители, председателят и секретарят на СИК установяват техния брой и самоличност. Негласувалите предават личните си карти/личния зелен паспорт на СИК. Само тези изборители се допускат да гласуват, но не по-късно от 21,00 часа.

След 20,00 часа, съответно 21,00 часа, не се допуска гласуване.

След обявяване на края на гласуването член на СИК взема една от смарт картите с надпис „Член на СИК“ и я поставя в отвора на машината. На екрана с пръст се въвежда ПИН-кода. След появата на поле с надпис „Закриване на изборния ден“, същият се натиска с пръст,

след което се въвежда отново ПИН-кода. Изчаква се отпечатването на финален протокол от изборите за президент и вицепрезидент на републиката и финален протокол от изборите за народни представители с всички данни от гласуването. Финалните протоколи се разпечатват в по 3 екземпляра, всеки един неразделна част от трите екземпляра на секционния протокол за съответния вид избор. Освен това финалните протоколи се разпечатват толкова пъти, колкото копия са необходими за лицата по т. 5 от раздел IV. След това се натиска надписа „Приключи“, след него надписа „Изключване“, след което се изважда смарт картата от машината.

Изваждат се двете флаш памети от машината и се поставят в прозрачен плик с надпис „Флаш памети от машина с идент. № ..... на СИК №.....“, който се запечатва, подписва от членовете на СИК и подпечатва с печата на СИК.

Петте смарт карти се поставят в прозрачен плик с надпис „Смарт карти от машина с идент. № ... на СИК №...“ който се запечатва, подписва от членовете на СИК и подпечатва с печата на СИК.

В избирателни секции с две машини за гласуване, всяка машина се деактивира само със смарт карта и ПИН-код от нейния комплект. В тези секции флаш паметите от всяка машина се поставят в отделен прозрачен плик с надпис „Флаш памети от машина с идент. № ... на СИК №...“, а смарт картите от всяка машина се поставят в отделен прозрачен плик с надпис „Смарт карти от машина с идент. № ... на СИК №...“

Попълва се първо протокола за избиране на президент и вицепрезидент на републиката (Приложение № 101-ПВР-м) по начина посочен в него ,като в т. 3 се вписва общият брой на гласувалите избиратели според положените подписи в избирателния списък в графата „Подпис на избирателя ПВР“, включително и подписите в допълнителната страница (под чертата) на избирателния списък, а в т. 5 брой на потвърдените гласове от машинното гласуване. За целта се вписва числото на реда „Участвали в машинно гласуване“ от финалния протокол от машинното гласуване от изборите за президент и вицепрезидент на републиката.

След това се попълва протокола за избиране на народни представители (Приложение № 109-НС-м) по начина указан в него.

Първо се работи с черновата на протокола. Данните върху черновата на протокола се попълват, като се спазват указанията, дадени в самия протокол, и се вписват четливо с думи и с цифри. При попълване на данните в черновата на протокола (Приложение № 101-ПВР-м и Приложение № 109-НС-м) и преди пренасянето им в протокола се извършва проверка дали е изпълнена вписаната в него контрола.

Секционната избирателна комисия разполага само с по един секционен протокол за всеки вид избор, в който не се допускат грешки при попълването му. При сгрешен протокол СИК уведомява РИК. Районната избирателна комисия с решение определя начина на връщане на сгрешения протокол и предаване на новия протокол.

След като се попълни черновата на протокола (Приложение № 101-ПВР-м и Приложение № 109-НС-м) и се установи, че контролата в протокола е удовлетворена, **черновата се ксерокопира** и се преминава към пренасяне на данните върху секционния протокол

В долния десен ъгъл на всяка страница на протокола е отпечатан уникален фабричен номер и има черни правоъгълници (маркери). Около фабричните номера и черните правоъгълници (маркери) не се пише и не се поставят печати.

Преброяване на контролните разписки, ако секцията е посочена с решение на ЦИК.

Секционната изборителна комисия извършва преброяване на контролните разписки за всеки вид избор и *попълва приложения 9-ПВР и 13-НС по реда на раздел V / нов с решение №*

Преустановяване работата на машината за гласуване : „В изброените случаи, незабавно след преустановяване работата на машината за гласуване, **СИК уведомява РИК**, след което **връща формуляри** от Приложение 9-ПВР и Приложение 13-НС към методическите указания и **получава формуляри** от секционни протоколи (Приложение № 103-ПВР-кр и Приложение № 111-НС-кр) по ред, определен с **отделно решение на РИК, взето не по-късно от 12 ноември 2021 г.**“

Секционната изборителна комисия извършва действията по преброяване на контролните разписки и попълва протоколи Приложение № 103-ПВР-кр и Приложение № 111-НС-кр) по реда на т. 1.1 и т. 1.2 от раздел V, след което извършва преброяване на хартиените бюлетини и попълва получените протоколи (Приложение № 102-ПВР-хм и Приложение № 110-НС-хм).

Само СИК е компетентна да установи кой глас е действителен или не! Присъстващите лица / кандидати за народни представители; за президент и вицепрезидент; застъпници - по един представител на партия и коалиция, регистрирали кандидати; по един наблюдател от организация, регистрирана за наблюдение на изборите; по един регистриран анкетър от регистрирана социологическа агенция, който се легитимира с удостоверение, издадено от ЦИК; представители на средствата за масово осведомяване/не могат да се намесват в работата на СИК при установяването на гласовете.

Преди да започне да преброява гласовете, СИК определя с решение кой от членовете ѝ ще има достъп до бюлетините и ще брои, кой ще вписва данните от преброяването на гласовете в черновата на протокола и в бланката чернова за преброяване на предпочитанията (преференциите), кой ще попълва протокола, кой ще опакова бюлетините и книгата и т.н.

Пликовете с формулярите на протоколите не се разпечатват преди да бъдат установени резултатите от гласуването и преди да бъде попълнена черновата на протокола! Празен формуляр на протокол не се подписва!

Попълнете данните от преброяването в черновата, проверете контролите върху черновата и едва след тяхното удовлетворяване можете да започнете да попълвате официалния формуляр на протокола.

ПРЕБРОЯВАНЕ НА ГЛАСОВЕТЕ

1. След отваряне на изборителната кутия първо се установява общият брой на бюлетините в нея. Бюлетините се изваждат една по една от определения от СИК член на комисията, поставят се с лицевата страна надолу и се броят.
2. Полученото число се вписва в черновата на протокола на СИК. След попълване на тази точка се пристъпва към преброяване на броя на действителните и броя на недействителните гласове.
3. Действителните и недействителните гласове (бюлетини, извадени от изборителната кутия) се подреждат на две отделни купчинки според това в кое от квадратчетата за гласуване има поставен знак. Купчинките с действителни и с недействителни гласове се преброяват поотделно. Броят на недействителните гласове се вписва в точка 6 от черновата на протокола на СИК, а броят на действителните – в точка 7 от черновата на протокола на СИК.
4. След попълване на точка 7 действителните гласове се разделят на две купчинки – гласове, подадени за партии, коалиции и независими кандидати (I-ва купчинка), и гласове с отбелязване в квадратчето „Не подкрепям никого“. Числото на гласовете (бюлетините), подадени за партии, коалиции и независими кандидати, се вписва в

съответната точка от черновата на протокола на СИК, а числото на гласовете „Не подкрепям никого“ се вписва в отделна точка от черновата на протокола на СИК.

5. Недействителните бюлетини, върху които няма поставен знак в нито едно квадратче за гласуване (празна бюлетина), зачертани са всички листи, има поставен знак в повече от едно квадратче за гласуване (за партия, коалиция, независим кандидат или в квадратчето „Не подкрепям никого“), или не може да се установи еднозначно вотът на избирателя, се подреждат на отделна купчинка. Преброяват се и полученото число се вписва в точка 9 от черновата на протокола.
6. Бюлетините с действителни гласове, подадени за всяка от партиите и коалициите и независимите кандидати, се подреждат на отделни купчинки. Бюлетините от всяка купчинка се броят поотделно. Получените числа се вписват на съответния ред в т. 8 от протокола, графа „действителни гласове“ – срещу наименованието на съответната партия, коалиция или името на независимия кандидат.
7. Недействителните гласове за партиите също се отчитат и вписват в протокола по кандидатски листи / когато в бюлетината има отбелязване в квадратчето за една листа, но бюлетината не отговаря на останалите изисквания за действителност, е налице недействителен глас за кандидатската листа, за която е гласувано./

ДЕЙСТВИТЕЛНИ БЮЛЕТИНИ- - бюлетината е по установен образец; на гърба на бюлетината са положени два печата на съответната СИК; върху бюлетината вотът на избирателя е отбелязан със знак „X“ или „V“ с химикал, пишещ със син цвят, само в едно от квадратчетата за гласуване – за партия, коалиция, независим кандидат, или в квадратчето „Не подкрепям никого“; знакът „X“ или „V“ не навлиза в квадратче за гласуване за друга листа; върху бюлетината няма вписани символи и знаци, като букви, цифри и други знаци.

Когато бюлетината има отклонения, дължащи се на дефекти и грешки при производството, или когато върху нея има механични увреждания или зацапвания, гласът се брои за действителен. Когато бюлетината има отбелязване със знак „X“ или „V“ с химикал, пишещ със син цвят, само в квадратчето „Не подкрепям никого“ – гласът е действителен. Когато в избирателната кутия бъде намерена бюлетина, отговаряща на изброените по-горе изисквания за действителност на гласа, но не е откъснат долният десен ъгъл с поредния номер на бюлетината в кочана, гласът се брои за действителен, ако номерът на бюлетината съвпада с някой от номерата в кочаните, от които са откъсвани бюлетините в тази избирателна секция.

По действителността и недействителността на вота трябва да се вземе писмено решение с поименно гласуване, в което да се опише поредният номер на бюлетината, както и трите имена на члена на комисията, който е отговарял за откъсване на отрязъците с фабричните номера от бюлетините.

НЕДЕЙСТВИТЕЛНИ БЮЛЕТИНИ- - бюлетината не е по установения образец; на гърба на бюлетината не се съдържат два броя печата на съответната СИК; в бюлетината има вписани символи, като букви, цифри и други знаци; върху квадратче или кръгче в бюлетината знакът „X“ или „V“ не е отбелязан с химикал, пишещ със син цвят; вотът на избирателя не е отбелязан със знак „X“ или „V“; върху бюлетината има отбелязване в повече от едно квадратче – на партия, коалиция, независим кандидат, или в квадратчето „Не подкрепям никого“, включително когато знакът, поставен от избирателя, засяга повече от едно квадратче за гласуване, така че не може да се определи еднозначно вотът на избирателя.

След установяване броя на действителните гласове, подадени за всяка кандидатска листа в изборите за народни представители, и вписването им в черновата на протокола на СИК с

резултатите от гласуването, се пристъпва към преброяване на **предпочитанията (преференциите)** за всеки един от кандидатите на партиите и коалициите. За целта се използват бланки-чернови за отразяване на резултатите от преброяването на предпочитанията съгласно приложението, което ще бъде осигурено. Преброяването на преференциите се извършва последователно по листи на партии и коалиции и по реда на отпечатването им в протокола на СИК. **При липса на преференция или при наличие на отбелязване в бюлетината знак „X“ или „V“ с химикал, пишещ със син цвят, в повече от едно кръгче, е налице действителен глас без преференция.**

След като попълните черновата и се убедите, че всички контроли в протокола са удовлетворени, преминете към пренасяне на данните върху беловата на протокола на СИК. За целта разпечатайте само един от пликете с формуляр на протокол. **Всички членове на СИК са длъжни да подпишат протокола, като се отбелязва в колко часа е приключило попълването му. Неподписал протокола без уважителни причини, носи административно-наказателна отговорност.**

Копиране на протоколите.

Копиране на протокола на СИК се извършва от определен от СИК член, само в изборното помещение, след попълване на всички данни в протокола и подписването му от всички членове на СИК и преди предаването на протокола в РИК.

Следва ОПАКОВАНЕ НА БЮЛЕТИНИТЕ, ИЗБИРАТЕЛНИТЕ СПИСЪЦИ, ПРОТОКОЛИТЕ НА СИК И ПОДГОТОВКА ЗА ТРАНСПОРТИРАНЕ КЪМ РИК И Община Русе, което ще стане в зала Арена при осигурени условия за безопасност и спазване на медицинските мерки по Закона за здравето. Веднага, но не по-късно от 24 часа след обявяване края на гласуването председателят или заместник-председателят, секретарят и един член на СИК/ПСИК, предложени от различни партии и коалиции, предават на РИК

„Плик № 1-ПВР/НС – Списъци на СИК № .....“ ;

„Плик № 2-ПВР/НС - Протоколи на СИК № .....“ ,

„Плик № 3-ПВР – Контролни разписки ПВР от машина за гласуване с идент. № ..... на СИК № .....“ ,

„Плик № 4-НС – Контролни разписки НС от машина за гласуване с идент. № ..... на СИК № .....“ ,

заедно с изборните книжа в тях.

Книжата и материалите се транспортират от секцията до РИК и общината със специално организиран транспорт. Забранява се на членовете на СИК да пренасят протоколите, бюлетините, изборните книжа и други материали по домовете си или на други места освен посочените.

Членовете на СИК/ПСИК предават неразпластените протоколи на СИК/ПСИК на член на РИК, който извършва формална проверка за наличие на: протокола и неговото съдържание (дали е попълнен, наличие на подписи и др.) и две записващи технически устройства (флаш памети) за секциите, в които има машинно гласуване. Членовете на СИК/ПСИК отиват в ИП към РИК, където данните от протоколите се въвеждат в компютър.. Приносителите на протоколите на СИК/ПСИК предоставят разписките и протоколите на член на РИК, който проверява идентичността на данните

от разписката с тези от протокола и удовлетворяването на контролите и се подписва на трите екземпляра.

Едва след като получат разписката членовете на СИК предават останалите материали- на РИК / списъци, приложения към тях; карти и флашки/ и на общината: чували и бюлетини.

Актуална информация за изборния процес можете на получите на страниците на

ЦИК- <https://www.cik.bg/>

РИК- <https://rik19.cik.bg/pvrns2021>

Мерки и действия по отношение на избирателите в избирателната секция:

1. Избирателите трябва да носят защитна маска за лице, която да покрива носа и устата. Ако избирателят няма защитна маска за лице следва да му бъде предоставена.
2. Създаване на организация по недопускане струпване на избирателите пред и в избирателната секция. Да се спазва физическа дистанция от поне 1,5 м. както между избирателите, така и с останалите участници в изборния процес.
3. Дезинфекциране на ръцете при влизане.
4. След гласуване, напускане от избирателите на сградата на избирателната секция следва да се осъществява възможно най-бързо.
5. Достъпът на избирателите до избирателната секция се организира, така че да не се допуска струпване вътре и пред съответната секция и при спазване на физическа дистанция от 1,5 м.
6. При удостоверяване на самоличността на избирател, той сам показва своята лична карта и я поставя на масата/банката, където е разположена избирателната комисия.
7. За да бъде идентифициран, избирателят ще бъде инструктиран да сваля защитната маска за кратко време като спазва разстояние поне 1,5 м. от членовете на секционната избирателна комисия. След идентифициране, избирателят поставя маската си правилно, като покрие носа и устата си.
8. Избягване на физически контакт с членовете на секционната избирателна комисия, докато избирателят се подписва в избирателния списък и когато взема и предава бюлетината. Доколкото е възможно, химикалките, които ще се използват от избирателите за подписване, да бъдат подредени така, че избирателят да може да вземе сам, без да има пряк контакт с членовете на секционната избирателна комисия, под техен надзор и ръководство. След употреба, използваната химикалка се дезинфекцира.
9. При използване на машина за гласуване избирателят извършва дезинфекция на ръцете си непосредствено преди процеса на гласуване с осигурен за целта дезинфектант.

Измерване на телесна температура на членовете на секционните избирателни комисии с безконтактен термометър като лицата с повишена телесна температура (над 37,0°C) или с прояви на остри респираторни болести (кашлица, хрема, затруднено дишане и др.) не се допускат до избирателната секция. Наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др. с прояви на остри респираторни болести или с повишена телесна температура в изборния ден не трябва да присъстват в избирателните секции